

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΓΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνδρομές (3 δρ. τήν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητής ἂν δὲν προπλερώσει τὴν συνδρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο. — Τὰ περαιομένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιόσκια, καὶ στὶς έπαρχίες σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΓΙΑ ΤΑ ΝΗΣΙΑ

Στὸ φύλλο τῆς 1,14.6.1912. ἡ λοντράζικη «Near East» (Κοντινὴ Ἀνατολή) τύπωσε τὸ ἀκόλουθο γράμμα ἀπ' τὸ Λίβαρπουλ μετὰ τὴν ὑπογραφή Simplex («Ἀπλός»).

Κύριε, — Στὸ φύλλο σας τῆς 7 τοῦ μηνός, γράφοντας γιὰ τίς προσπάθειες τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου γιὰ νὰ χωριστοῦνε ἀπὸ τὴν Τουρκία, λέτε πὼς ἡ Ἰταλία δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὲς τίς «φιλοδοξίες», γιὰτὶ μπορεῖ νὰ φέρουνε σὲ δύσκολη θέσση τοὺς νησιῶτες ἀργότερα. Δὲν τὸ νομίζω σωστὸ νὰ βαφτίζονται «φιλοδοξίες» αὐτὲς οἱ προσπάθειες. Εἶναι ἀπλά-ἀπλά ὁ καρπὸς ἑνὸς φλογεροῦ καὶ νόμιμου πόθου γιὰ νὰ λευτερωθοῦνε ἀπὸ μιὰ Κυβέρνηση ποὺ δὲν ἔχει καμιὰ ἔγνοια γιὰ τὴν προκοπὴ τῶ Χριστιανῶν πολιτῶν τῆς, παρὰ τὸ ἐνάντιο, θρέφει τὴ «φιλοδοξία» νὰ τοὺς ξεπαστρέψῃ. Τὸ ἀρνιέται κανεὶς πὼς τέτοιο εἶναι τὸ αἶσθημα τοῦ Τούρκου γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς συμπατριῶτες του; Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες τυπώθηκε στὸ Morning Post ἕνα τηλεγράφημα πὼς στὴν Αἴγυπτο, ὅπου εἶτανε τότε, ὁ Ἐμβέρ Μπέης, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἥρωες τῆς νέας πολιτικῆς μορφῆς, εἶπε πὼς οἱ Ἰταλοὶ σκοτώνανε τοὺς Ἀραβες καὶ παίρνανε τοὺς Ἕλληνας, καθαρίζοντας ἔτσι τὴν Τούρκικη τὴν Αὐτοκρατορία ἀπὸ τοὺς ὀχ-

τροὺς τῆς. Διαβολικώτερο αἶσθημα παρὰ τὸ νὰ χαίρεται κανεὶς γιὰ τὸ θάνατο ἐκείνων ποὺ θυσιάζουνε τὴ ζωὴ τους γιὰ χάρη δική του, ποτὲ δὲν εἶχε δηλωθεῖ ἔτσι. Τέτοιου εἶδους εἶναι ὁ φίλος ποὺ οἱ νησιῶτες φιλοδοξοῦνε νὰ χαλάσουνε τὴ συντροφιά μαζὶ του.

Ὅσο γιὰ τὸ ἂν μπορῆ νὰ τοὺς φέρουνε οἱ «φιλοδοξίες» σὲ δύσκολη θέσση, δὲν εἶν' ἀνάγκη νάνη-συχῆ κανένας. Οἱ νησιῶτες εἶναι πιά λευτερωμένοι γιὰ πάντα. Ὁ Ἰταλὸς ναύαρχος ἐγγυήθηκε μετὰ τὸ λόγο του γιὰ τὸ λευτερωμὸ τους, καὶ ὁ λόγος τῆς τιμῆς ἑνὸς Ἰταλοῦ ναύαρχου εἶναι ἀληθινὰ λόγος τιμῆς. Νὰ τί εἶπε στοὺς Ροδίτες μετὰ τὴν προκήρυξή του: — «Ἐμεῖς, ὁ Ἀντιναύαρχος Ἀμέρο ντ' Ἀστε Στέλλα, **λευτερώνοντας τὸ νησί σας ἀπὸ τὴν τούρκικη δεσποτεία**», κτλ. Καὶ πάλι στὸ λαὸ τῆς Σύμης: — «Ἡ Ἐξοχότητά του ὁ Ἀντιναύαρχος Ἀμέρο ντ' Ἀστε Στέλλα.... **λευτερώνοντας τὸ νησί ἀπὸ τὴν τούρκικη ἐξουσία**», κτλ. Οἱ νησιῶτες δηλαδὴ γλυτώσανε πιά ἀπὸ τοὺς Ἐμβέρ μπέηδες, δόξα νάχῃ ὁ Θεὸς καὶ «chi vivrà vedrà». — Μένω κτλ.

SIMPLEX

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Ὁ «Νούμας», σὰ φύλλο μετὰ ἀρχὲς δὲν ἀνακατώθηκε ὡς τώρα στὸ ζήτημα τῶν πανεπιστημιακῶν ἑδρῶν, ἔχοντας ὑπ' ὄψει πὼς ἀπὸ τοὺς διάφορους ὑποψήφιους ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ διαλεχτοῦν οἱ ἐπιστήμονες οἱ ἀληθινοὶ καὶ τίμιοι. Πὼς αὐτὸ ἐγινε ὡς, τὰ τώρα πέρα, πέρα δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ὑποστηρίξουμε. Σ' ἕνα σημεῖο θέλουμε τώρα νὰ ἐπιστήσουμε τὴν προσοχὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἂν θὰ μπορέσει νὰ μᾶς δεῖξει πάλι πὼς ὑπάρχει, ἔπειτα ἀπὸ τίς χιλιάδες δείγματα ἀδουλίας ἀλλεπάλληλα ποὺ μᾶς ἔδειξε τὸν τελευταῖο καιρὸ. Τὴν ἑδρα τῆς φιλοσοφίας τὴ διεκδικοῦν δυὸ ΘΕΟΛΟΓΟΙ· ὅποιος καὶ ἂν διοριστεῖ ἀπ' τοὺς δυὸ θὰ εἶναι μασκαραληκὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὸν αἰῶνα. Ὑπάρχει ἐξωρισμένος σὲ μιὰ πόλιν τῆς Ἑλβετίας ἕνας ἐπιστήμονας πρώτης γραμμῆς, ἀναγνωρισμένος σὰν ἰσότημος ἀπ' τὴ διεθνή ἐπιστήμη. Τὸν ἐπιστήμονα αὐτὸν τὸν γνωρίζει καλὰ ἡ Κυβέρνηση τῶν Φιλελευτέρων, γιὰτὶ ἔδω κ' ἕνα χρόνον προανάγγειλε μετὰ τόσο θόρυβο τὸ διορισμὸ του. Τότε φοβήθηκε τὰ γαυγίσματα τῆς ἀμάθειας. Μὰ τώρα δὲν ἔχει τί νὰ φοβηθεῖ. Οἱ δυὸ ἔχτροι τοῦ Ἐλευτερόπουλου ἔχουν γεμάτο τὸ στόμα

και δε θα μιλήσουν πιά. Δε χρειάζεται λοιπόν μεγάλη παλληκαριά, κύριε Βενιζέλε, για να ρθει στην Ελλάδα ο μόνος σύγχρονος Έλληνας φιλόσοφος. Αυτά θέλαμε να σας πούμε όλοι οι νέοι Έλληνες επιστήμονες την τελευταία αυτή στιγμή από σας εξαρτάται το να έχετε την τιμή πως βάλατε στο Πανεπιστήμιο μίαν αληθινή, διεθνή κορυφή — ή την ντροπή πως αφήσατε να χαθεί για την Ελλάδα ο Έλευθερόπουλος για πάντα. Γιατί λίγες μέρες ίσως ακόμα και ο Έλευθερόπουλος αποχτώντας την ελβετική θάλασσα βρίσκει τη θέση που του ταιριάζει εκεί που οι Κυβερνήσεις δε φοβούνται τους δημιουργούς μα έχουν τη δύναμη να κρατούν την επιστήμη μακριά απ' την αγορά. Θυμηθείτε τα λίγα αυτά, σα θα πρόκειται να συμπληρώσετε το Πανεπιστήμιο, κύριε Πρωθυπουργέ — μάκαι μην ξεχνάτε πως και μια ΓΊΠΟΣΧΕΣΗ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΗ σας συνδέει με τον Έλευθερόπουλο.

A. ΤΡΑΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Περισσότερο από την επιτυχία του Ράλλη κι από κάθε άλλο τρεχούμενο ζήτημα, μάς συγκινεί και μάς διαφέρει το Άνώτατο Συμβούλιο της Έργασίας που συνεδριάζει τις τελευταίες τούτες μέρες.

Το Συμβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους εργοδοτών, εργατών, εμπροσπαλλήλων, από υπαλλήλους του Κράτους, από βουλευτές κι από επιστήμονες κοινωνιολόγους. Στην πρώτη του αυτή έκτακτη Σύνοδο είχε να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το Νόμο, για τα Διατάγματα τα αναγκαία για την εκτέλεση των τελευταίων εργατικών νόμων. Η εικόνα του Συμβουλίου είναι φιλεργατική: οι εργάτες έχουν ορισμένα αιτήματα να παρουσιάσουν, αντιπροσωπεύουν ορισμένα κοινά συμφέροντα, ενώ από τους εργοδότες λείπει ή συνοχή, δηλ. ο καθένας τους φροντίζει και διαφέρει για τα συμφέροντά του. Ως τώρα δε γινήκανε πολλές συζητήσεις, γιατί οι εργοδότες φάνηκαν πρόθυμοι και σκεδόν όλοι είναι όμοφωνα.

Ένα από τα πολλά ευχάριστα του Συμβουλίου αυτού, που ως να τώρα μάς δίνει πολλές ελπίδες για τη μελλούμενη δράση του, είναι πως εκεί μέσα θα ξεκαθαρίσουν οι αληθινοί προστάτες του εργάτη από τους επιτήδειους εκμεταλλευτές του και πως αυτό θάν το νιώσουν κ' οι εργάτες, που αρχινήσανε

κιόλας νάν το νιώθουνε. Μα οι εργάτες δεν πρέπει να παρασέρονονται από βιαστικές, αμελέτητες προτάσεις που υποβάλλονται από μερικούς μόνο και μόνο για να φαίνεται πως διαφέρουνται γι' αυτούς και να δημοκοπούνε σε βάρος τους (όπως π. χ. για τον κανονισμό όρων εργασίας). Ζητήματα σαν το ζήτημα του κανονισμού των όρων εργασίας, χρειάζονται σοβαρές μελέτες και enquetes στα διάφορα είδη της βιομηχανίας. Γι' αυτό οι εργάτες πρέπει να φέρουν να γίνει η μελέτη αυτή με την ήσυχία της. Δεν είναι ανάγκη να λυθούνε όλα τα ζητήματα τώρα: μπορούνε μερικά να μείνουνε και γι' άλλη Σύνοδο, αφού το Συμβούλιο θα συνέρχεται δυο φορές το χρόνο. Πρέπει άλλωστε να γίνει αυτό, για να μη γίνουν αντιδημοτικοί και προκαλέσουν αντίδραση οι εργατικοί νόμοι — πράμα που θα ξεσπάσει στο κεφάλι των εργατών. Χρειάζεται φρόνηση και περίσκεψη — κ' εμπιστοσύνη όχι στα κούφια κι αμελέτητα λόγια της επιπολαιότητας, μα στα σοβαρά και μελετημένα των αληθινών αντιπροσώπων των εργατών.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ Κ' ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΕΣ. Οι εργάτες αρχινήσανε επιτέλους να μισονιώθουν τους αληθινούς προστάτες τους. Έμεις τουλάχιστο άκουσαμε αρκετούς εργάτες, που είναι όπωςδήποτε πασιμένοι στο εργατικό ζήτημα, να μιλάνε μ' ένθουσιασμό για τους κ. κ. Τριανταφυλλόπουλο, Πετιμεζά, Βαρβαρέσο και Κορώνη. Αυτοί, λένε, είναι οι αληθινοί προστάτες μας μέσα στο Έργ. Συνέδριο.

Και φυσικά, αυτοί είναι μελετημένοι, πασιμένοι στο εργατικό ζήτημα, κι έτσι ζητάνε το ζητάνε για το καλό του εργάτη κι όχι για το δικό τους το καλό. Δεν πατάνε πάνου στο εργατικό ζήτημα για να αναδειχτούνε, για να πάρουν αξιώματα, για να ψωμιστούν επιτέλους απ' αυτό. Ο χαρακτήρας τους και οι σπουδές τους, κι όχι η πρόστυχη εκμετάλλεψη, τους φέρανε σιμά στους εργάτες και τους ανάψανε μέσα στην ψυχή τους την ιερή φωτιά για τον εργατικό αγώνα. Όταν και οι Ρωμιοί εργάτες ανοίξουν τα μάτια τους, όταν αρχινήσει και δώ να μορφώνεται εργατική συνείδηση, να, που θα ζητήσουν οι εργάτες τους οδηγούς και προστάτες τους, διώχνοντας με τις κλωτσιές τους χυδαίους εκμεταλλευτές τους.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ. Με το να πέτυχε ο κ. Ράλλης στην Αρκαδία και ο κ. Βελέντζας στη Φθιώτιδα και με το να νάν αντιπολιτευόμενοι κ' οι